

Klein maar Fijn project: “Lef om te leren!”

Doel van deze aanvraag was om een Veilig Incidenten Melding (VIM) systeem geschikt te maken voor en te implementeren in de nulde, eerste lijn en tweede. Het project “Lef om te leren” geeft de mogelijkheid om te melden over incidenten met betrekking tot de overdrachten en samenwerking tussen de verschillende instanties en disciplines binnen VSV OLVG West.

Leden van het VSV hadden genoeg **leef om te melden en te leren**. Hierdoor konden concrete verbeteracties ingezet worden die een impuls zijn voor betere zorg voor moeder en kind en een betere samenwerking tussen professionals en organisaties.

1. Leden van het project

In tabel 1 staan de namen van de leden die dit project gestart zijn en die de werkwijze en registratie hebben ontwikkeld. Tevens waren zij leden van de VIM commissie.

Tabel 1. Leden projectgroep en VIM commissie

Naam:	Functie en organisatie:
	Manager BCW
	Verloskundige 1 ^e lijn
	Kraamverzorgende BCW/ZIN
	Gynaecoloog OLVG West
	Verloskundige 1 ^e lijn
	Klinisch verloskundige
	Verpleegkundige OLVG West
	Teamleider Zin kraamzorg
	Ambulance dienst

*Prof. Dr heeft bijgedragen aan de opzet en ontwikkeling. Dr. heeft zitting genomen in de VIM commissie

** Mw participeert pas sinds 1-1-2017 in de VIM commissie omdat naar aanleiding van de meldingen er behoefte bleek aan een vertegenwoordiger uit de kraamzorg

*** Medewerker van de ambulancedienst wordt uitgenodigd incidenten te bespreken waarbij een ambulance betrokken is.

Naast de VIM commissie is er een risico expert team eerste lijn (RETEL) opgericht. De RETEL controleert de VIM commissie en heeft een totaaloverzicht over de meldingen van (bijna-)incidenten. Tevens wordt de RETEL betrokken bij ernstige incidenten en doet zij op basis van de meldingen en haar expertise aanbevelingen naar alle betrokken organisaties over beleid op meso en macro niveau. In de RETEL zijn, net als in de VIM commissie alle disciplines vertegenwoordigd.

Tabel 2. Leden van het Risico expert team eerste lijn (RETEL)

Naam:	Functie en organisatie:
	Gynaecoloog Hoorn betrokken bij PAN (NH)
	Kraamverzorgende werkzaam bij NBvK
	1 ^e lijn Verloskundige en werkt bij Midwifery science VU
	Gynaecoloog in opleiding, proefschrift Tailoring CanMEDS for training in Obstetrics and Gynaecology in the Netherlands

2. Wat heeft de projectgroep gedaan?

a. Gebruiksaanwijzing gemaakt voor incidenten melding systeem: Lef om te leren!:

Allereerst (van januari tot en met april 2016) heeft de projectgroep een handleiding voor VIM meldingen ontwikkeld (bijlage 1), evenals een formulier om incidenten te melden (bijlage 2) en een instructie voor gebruik van de risicomatrix (bijlage 3). De leden van de project groep zijn hiervoor 5 keer bij elkaar gekomen. Op de website van het VSV Amsterdam West is de handleiding geplaatst met de formulieren zodat ieder lid van het VSV gemakkelijk informatie kan vinden.

b. Contact:

Via een contact adres en een brievenbus op het Bevalcentrum West (BCW) is het mogelijk gemaakt incidenten te melden. Het uitwisselen van gegevens over incidenten vindt telefonisch plaats of via een daartoe geopend email adres.

c. Bekendheid naar alle leden VSV:

In de eerste vier maanden van 2016 is er bekendheid gegeven aan het VIM project bij alle mogelijke melders. Via overlegstructuren, bijeenkomsten voor bijscholingen en interne nieuwsbrieven is iedereen op de hoogte gebracht en zijn melding formulieren verspreid.

d. Training van VIM commissie

De leden van de RETEL en Vimcommissie hebben in april 2016 een Prisma training gevolgd om betere analyses te kunnen maken van incidenten met een hoog risico. Deze training is gegeven door een vakdocent van de VU Amstel Academie.

e. Bespreken van meldingen

Na iedere melding neemt de administrateur van de VIM commissie contact op met de melder en andere betrokkenen bij het incident. Doel is het verzamelen van alle informatie over het incident. Betrokkenen worden uitgenodigd voor bespreking van het incident indien er nog onduidelijkheden zijn. De VIM commissie is vanaf mei 2016 maandelijks bij elkaar gekomen om de meldingen te bespreken. Na analyse van de situatie worden aanbevelingen gedaan om verbeteracties in te zetten. Vervolgens wordt iemand gezocht die verantwoordelijk gesteld kan worden voor de verbeteractie. Na 3 maanden wordt door de VIM commissie geëvalueerd of de verbeteractie heeft plaatsgevonden.

f. Informeren van verbeteracties naar de leden van VSV

Alle melders worden persoonlijk op de hoogte gesteld van de melding en de genomen verbeteracties. Er is 2x een nieuwsbrief naar alle leden van het VSV gestuurd met een overzicht van de verbeteracties van de afgelopen periode.

Op een VSV overleg is er een presentatie gegeven om nogmaals de aandacht te vestigen op de mogelijkheid om te melden en om aan te geven welke verbeteracties er tot nu toe waren ingezet.

3. Resultaten

Er zijn in totaal 20 meldingen (door alle organisaties en afdelingen) gedaan. Hiervan zijn 15 meldingen besproken in de VIM commissie en er zijn verbeteracties ingezet en aanbevelingen gedaan naar 0^e, 1^e en 2^e lijn. Vijf meldingen worden nog besproken na deze evaluatie.

Er zijn 9 aanbevelingen geformuleerd naar aanleiding van de gedane meldingen

Er zijn 3 trends gevonden (dit zijn 2 of meer dezelfde meldingen)

Er zijn 11 verbeteracties ingezet om in het vervolg die incidenten te voorkomen

De RETEL heeft in dit project veelal een controlerende functie gehad, maar bij een meer frequent voorkomend incident heeft RETEL een aanbeveling gedaan na onderzoek bij andere VSV's.

Niet gehaalde resultaten

De tijdplanning van de voorbereiding is niet geheel gehaald. Er waren 4 maanden voorbereiding nodig in plaats van 3. Vijf meldingen zijn niet binnen de afgesproken tijd besproken.

De RETEL is niet in staat geweest om in zijn geheel bij elkaar te komen maar daar was ook geen noodzaak toe.

Meldingen van incidenten met een hoog risico zijn niet gedaan en daar hebben we dus in dit project geen ervaring mee. Leden van de RETEL zijn wel bij de overleggen van de VIM commissie aanwezig geweest.

4. Aanbevelingen

Aandachtspunten bij implementatie

Voor de toekomst stellen we voor een digitaal meldingssysteem te ontwikkelen dat alle leden van het VSV kunnen gebruiken. Binnen dit systeem moet een veilige uitwisseling van medische informatie mogelijk zijn. De administratie en de ontwikkeling van de handleiding en formulieren kostten meer tijd dan gepland. Ook de PRISMA training was duurder dan was voorzien. Het budget voor deze pilot was uiteindelijk echter toereikend omdat niet alle leden van de VIM commissie en leden van de RETEL een declaratie voor hun uren hebben ingediend. Mocht er een digitaal systeem ontwikkeld worden voor VIM meldingen dan zullen de administratieve taken en kosten lager uitvallen. De ontwikkeling van een digitaal systeem was echter niet in deze begroting opgenomen, maar is een aanbeveling voor een vervolgstudie. Omdat niet alle zorgverleners uit de nulde en eerste lijn gewend zijn incidenten te melden is het belangrijk continu te wijzen op de mogelijkheden een VIM-melding te doen en de procedure daarvan bekend te maken. Tevens is het van belang verbeteracties terug te koppelen naar alle leden van het VSV, hetgeen stimulerend zal werken om een VIM-melding te doen.

Voor de leden van de VIM commissie en RETEL is het buitengewoon belangrijk om een Prisma training te volgen. De training leert een incident goed te analyseren en te bespreken met alle betrokkenen. Het blijkt lastig het "no blame principe" bij analyse werkelijk in de praktijk brengen; daarvoor is de training essentieel evenals het vervolgens opdoen van ervaring. Binnen de commissie-besprekingen moet het correct uitvoeren van de analyse steeds geëvalueerd worden.

Alle disciplines moeten vertegenwoordigd zijn binnen de VIM commissie om alle meldingen binnen het VSV te kunnen bespreken.

Naast een multidisciplinaire bezetting van de VIM commissie is het noodzakelijk om verbeteracties te kunnen inzetten met iemand uit de organisatie die voor de verbeteracties verantwoordelijk is.

Om de leden van de RETEL betrokken te houden is gebleken dat het heel belangrijk is de leden zo nu en dan uit te nodigen bij een overleg van de VIM commissie.

Conclusie

Met dit nieuwe VIM systeem zijn 20 meldingen gedaan die hebben tot nu toe geresulteerd in 11 verbeteracties en 9 aanbevelingen. Elk ander VSV heeft de mogelijkheid dit multidisciplinair VIM systeem over te nemen door een VIM commissie samen te stellen met alle disciplines uit het VSV. Handleiding en formulier en werkwijze, logistiek en administratie middelen zijn ontwikkeld en direct te gebruiken.

Publiciteit over het kunnen melden, waar te kunnen melden en door wie, moet door een ander VSV zelf ontwikkeld worden omdat de communicatiemiddelen en de leden in elk VSV verschillen. Wij kunnen als projectgroep wel aanbevelingen doen hoe dit aan te pakken aangezien we ervaring hebben in VSV OLVG West.

Hoewel de leden van de RETEL gevraagd zijn voor het project "Lef om te Leren!" bevelen wij aan om de RETEL voort te zetten en als RETEL te dienen voor OLVG West en andere VSV's.

Alle formulieren, handleiding, documenten en nieuwsbrieven zijn op te vragen bij Betty de Vries

betty.devries@olvg.nl of bij Vimcommissie vimsvwest@gmail.com